

Rebecca Stead

Als je terugkomt

Vertaald door Jenny de Jonge

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2010

Dingen die je in een doos bewaart

Mam heeft vandaag dus de kaart gekregen. Met grote gekrulde letters staat er *Gefeliciteerd*, met helemaal bovenaan het adres van tv-studio 15, West 58th Street. Na drie jaar proberen is het haar zowaar gelukt. Ze mag meedoen aan *De 20.000 dollar Show* met Dick Clark als presentator.

Op de kaart staat een lijst van dingen die ze mee moet brengen. Ze heeft extra kleren nodig voor het geval ze wint en door mag naar de volgende ronde. Daarbij doen ze net of het de volgende dag is, al nemen ze in het echt vijf shows op een middag op. Schuifspeldjes zijn niet verplicht, maar daarvan moet ze er absoluut een paar meenemen. Mam heeft, anders dan ik, glanzend rood haar dat alle kanten op springt en het zicht van Amerika op haar kleine sproetengezicht zou kunnen belemmeren.

En verder staat er onderaan op de kaart een regeltje in blauwe inkt gekrabbeld met de datum waarop ze moet verschijnen: *27 april, 1979*. Precies zoals je gezegd had.

Ik kijk in de doos onder mijn bed, waarin ik de afgelopen paar maanden jouw briefjes heb bewaard. Daar staat het in jouw kriebelige handschrift: *27 april: tv-stu-*

dio 15, de woorden allemaal schots en scheef alsof je ze in de metro hebt geschreven. Je laatste 'bewijs'.

Ik denk nog steeds aan de brief die ik van jou moest schrijven. Hij zeurt in mijn hoofd, ook al ben je er niet meer en is er niemand om die brief aan te geven. Soms ben ik er in gedachten mee bezig en probeer ik het verhaal dat je me vroeg te vertellen over alles wat er de afgelopen herfst en winter is gebeurd, in elkaar te passen. Het zit allemaal nog in mijn hoofd, als een film die ik kan bekijken als ik daar zin in heb. Wat niet het geval is.

Dingen die zoekraken

Mam heeft een grote kalender van haar werk meegepikt en de maand april met plakband op de keukenmuur vastgemaakt. Met een dikke groene viltstift, ook gepikt, heeft ze 27 april omcirkeld, met daaromheen allemaal dollartekens en uitroeptekens. Ze is naar de winkel gegaan en heeft een chique eierwekker gekocht die je precies op een halve minuut kan instellen. Op haar werk hebben ze geen chique eierwekkers in de kast met kantoorpullen.

27 april is ook de verjaardag van Richard. Mam vraagt zich af of dat een goed voorteken is. Richard is mams vriend. Hij en ik gaan mam elke avond helpen oefenen, en daarom zit ik na school achter mijn bureau in plaats van voor de tv, waar ieder sleutelkind van nature recht op heeft. 'Sleutelkind' is de naam voor een kind dat een huissleutel heeft en na school alleen is tot er een volwassene thuiskomt om eten te koken. Mam heeft een hekel aan die naam. Ze zegt dat het haar aan kerkers doet denken en dat het vast verzonnen is door een eng streng iemand met genoeg geld voor kinderopvang.

'Waarschijnlijk een Duits iemand,' zegt ze met een scheve blik naar Richard, die Duits is, maar niet eng of streng.

‘Het zou kunnen. In Duitsland heten ze *Schlüsselkinder*,’ zegt Richard.

‘Jij boft,’ zegt hij. ‘Wie een sleutel heeft, heeft macht. Anderen moeten aanbellen.’ Het is waar dat hij geen sleutel heeft. Dat wil zeggen, hij heeft een sleutel van zijn eigen appartement, maar niet van dat van ons.

Richard ziet eruit zoals mannen met zeilboten er volgens mij uitzien: lang, blond, en heel keurig, zelfs in het weekend. Of misschien denk ik dat mannen met zeilboten er zo uitzien omdat Richard dol is op zeilen. Hij heeft heel lange benen die niet eens onder onze keukentafel passen, waardoor hij een beetje schuin moet zitten, met zijn knieën richting de gang. Naast mam lijkt hij helemaal lang, omdat ze klein is en zo tener dat ze haar riemen op de kinderafdeling moet kopen en een extra gaatje in haar horlogebandje moet laten maken om het niet te verliezen.

Mam noemt Richard Mister Perfect om hoe hij eruit ziet en omdat hij alles weet. En elke keer als ze hem Mister Perfect noemt, klopt Richard op zijn rechterknie. Dat doet hij omdat zijn rechterbeen korter is dan zijn linker. Onder al zijn rechterschoenen zit een extra zool van vijf centimeter zodat zijn benen even lang zijn. Op blote voeten loopt hij een beetje mank.

‘Je zou dankbaar moeten zijn voor dat been,’ zegt mam. ‘Het is de enige reden dat je langs mag komen.’ Richard komt nu al bijna twee jaar langs.

We hebben precies eenentwintig dagen om mam op de wedstrijd voor te bereiden. Dus in plaats van tv-kijken, kopieer ik de woorden voor haar oefensessie van van-

avond. Ik schrijf elk woord op een van de witte systeemkaarten die mam van kantoor heeft gepikt. Als ik zeven woorden heb, bind ik de kaarten bij elkaar met een elastiekje, ook van kantoor. Ik hoor mams sleutel in de voordeur en leg mijn woordstapeltjes ondersteboven zodat ze niet kan spieken.

‘Miranda?’ Ze kloost de gang door – de laatste tijd heeft ze iets met klompen – en steekt haar hoofd om de deur. ‘Heb je heel erge honger? Ik wilde op Richard wachten met het eten.’

‘Best.’ Om eerlijk te zijn heb ik net een hele zak kaaschips op. Junkfood na school is nog zo’n recht van sleutelkinderen. Dat is in Duitsland vast ook zo.

‘Weet je het zeker? Wil je dat ik een appeltje voor je schil?’

‘Wat is een Duits soort junkfood?’ vraag ik. ‘Wienerchips?’

Ze kijkt me aan. ‘Geen idee. Waarom vraag je dat?’

‘Zomaar.’

‘Wil je nou wel of geen appel?’

‘Nee, en ga weg; ik ben met woorden voor straks bezig.’

‘Te gek.’ Ze lacht en haalt iets uit haar jaszak. ‘Vangen.’ Ze gooit iets in mijn richting en ik graai naar wat een stel spiksplinternieuwe viltstiften in allerlei kleuren blijkt te zijn met een dik elastiek eromheen. Ze kloost terug naar de keuken. Richard en ik zijn er een tijd geleden achter gekomen dat hoe meer mam uit de kantoorkast pikt hoe meer ze baalt van haar werk. Ik kijk even naar de viltstiften en ga dan weer terug naar mijn woordstapeltjes.

Mam moet dit geld winnen.

Dingen die je verstoppt

Ik ben naar een misdadiger vernoemd. Mam zegt dat dat een dramatische manier is om tegen dingen aan te kijken, maar soms is de waarheid dramatisch.

‘De naam Miranda staat voor de rechten van de mens,’ zei ze afgelopen herfst, toen ik me ellendig voelde omdat Robbie B. me onder gym had verteld dat ik naar een kidnapper was vernoemd.

Ik had mijn sleutels op school laten liggen en tweeën-half uur bij Belles Market op Amsterdam Avenue zitten wachten tot mam thuiskwam van haar werk. Ik vond het niet zo erg om te wachten. Ik hielp Belle een tijdje in de winkel. En ik had natuurlijk mijn boek.

‘Ben je nog steeds in datzelfde boek bezig?’ vroeg Belle toen ik me in mijn vouwstoel bij de kassa had genesteld om te lezen. ‘Het ziet er nogal stukgelezen uit.’

‘Ik ben er niet nog steeds in bezig,’ zei ik. ‘Ik lees het weer.’ Ik had het misschien wel honderd keer gelezen, daarom zag het er zo stukgelezen uit.

‘Oké,’ zei Belle, ‘laat dan maar eens wat horen over dat boek. Wat is de eerste zin? Ik ga nooit op de buitenkant af,’ zei ze. ‘Ik kijk naar de eerste zin.’

Die wist ik ook zonder te kijken. ‘Het was een donkere en stormachtige avond,’ zei ik.

Ze knikte. ‘Klassiek. Daar hou ik van. Waar gaat het over?’

Ik dacht even na. ‘Over een meisje dat Meg heet; haar vader is vermist, en ze gaat op reis naar een andere planeet om hem te redden.’

‘En? Heeft ze een vriendje?’

‘Zo’n beetje,’ zei ik. ‘Maar daar gaat het niet echt om.’

‘Hoe oud is ze?’

‘Twaalf.’ Om eerlijk te zijn staat er in het boek niet hoe oud Meg is, maar ik ben twaalf, dus voelt ze voor mij als twaalf. Toen ik het boek kreeg was ik elf en voelde ze als elf.

‘O, twaalf,’ zei Belle. ‘Nog tijd zat voor vriendjes. Waarom begin je niet bij het begin?’

‘Het begin waarvan?’

‘Van het verhaal. Vertel het verhaal. Vanaf het begin.’

Dus vertelde ik haar het verhaal van mijn boek, ik las het niet voor, maar vertelde er alleen maar over. Ik begon bij het begin, als Meg ’s nachts wakker wordt en bang is voor het onweer.

Terwijl ze luisterde maakte Belle een boterham met kalkoenfilet voor me en gaf me wel tien vitamine C-tabletjes om op te kauwen omdat ze vond dat ik klonk alsof mijn neus verstopt zat. Toen ze naar het toilet ging, pikte ik een klein trosje druiven. Ik ben gek op druiven maar krijg ze nooit omdat mam het niet eens is met de manier waarop druivenplukkers in Californië worden behandeld, en ze daarom nooit koopt.

Toen mam eindelijk kwam omhelsde ze Belle en zei: ‘Ik sta bij je in het krijt,’ alsof ik een of andere afschuwelijke

last was in plaats van een heel behulpzaam iemand die drie dozen groene bananen had uitgepakt en de koeling had gecontroleerd op zuivelproducten waarvan de datum verlopen was. Toen kocht mam een doosje aardbeien, al weet ik dat ze Belles aardbeien te duur vindt en niet zo goed. Ze noemt ze AAD's, wat staat voor 'Aardbei-Achtige-Dingen'.

'Waar haalt Robbie B. het achterlijke idee vandaan dat iemand zijn eigen dochter naar een moordenaar zou noemen?' vroeg mam. Ons huis was nog een half blok verder, maar ze had de sleutel al in haar hand. Mam vindt het niet prettig om voor het huis naar haar sleutels te zoeken en een doelwit te vormen voor overvallers.

'Geen moordenaar,' zei ik. 'Een kidnapper. Robbie B.'s vader is officier van justitie. Hij zegt dat de Mirandawarnings zo heten omdat ze genoemd zijn naar een meneer Miranda die iets vreselijks heeft gedaan. Is dat waar?'

'Feitelijk? Mogelijk. De Mirandawarnings zijn heel belangrijk, weet je dat? Mensen horen te weten dat ze het recht hebben om te zwijgen en recht hebben op een advocaat. Wat voor rechtssysteem zouden we hebben zonder...'

'"Mogelijk" betekent "ja"?'

'...en dan heb je nog Shakespeare. Hij heeft de naam Miranda bedacht, weet je dat, voor zijn toneelstuk *De storm*.'

Nu ik erover nadacht klopte het als een bus: mam had strafadvocaat willen worden, ze ging rechten studeren en had bijna haar eerste jaar afgerond, maar toen werd ik geboren en moest ze stoppen. Nu is ze juridisch mede-

werker, maar op een heel klein advocatenkantoor waar ze ook voor receptioniste en secretaresse moet spelen. Richard is een van de advocaten. Ze doen een heleboel gratis voor arme mensen, soms zelfs voor criminelen. Maar ik had nooit gedacht dat ze me er naar een zou noemen.

Mam maakte de deur naar de hal open, die van ijzer en glas is en zeker honderdvijftig kilo weegt, en duwde er zwaar tegenaan, terwijl haar voeten slipten op de tegelvloer, om hem naar binnen open te laten zwaaien. Toen we binnen waren, leunde ze er met haar rug tegen tot ze de klik hoorde, wat wil zeggen dat hij in het slot zit. Als de deur vanzelf dichtvalt, valt hij meestal niet in het slot, waar mam zich enorm over opwindt. Het is een van de dingen die de huisbaas maar niet repareert.

‘En? Was hij nou een kidnapper of niet?’ Ik sloeg op de liftknop.

‘Oké, jij je zin,’ zei mam. ‘Ik heb je naar een monster vernoemd, Mira. Het spijt me. Als je je naam niet leuk vindt mag je hem veranderen.’

Dat was weer typisch mam. Ze snapte niet dat je aan je naam gehecht raakt en dat zo iets wel eens als een schok zou kunnen aankomen.

Boven gooide ze haar jas op een keukenstoel, vulde de spaghettipan met water en zette hem op het fornuis. Ze had een oranje coltrui aan en een spijkerrok met een paars en zwart gestreepte maillot.

‘Leuke maillot,’ snoof ik. Dat wil zeggen, ik probeerde te snuiven. Ik weet niet precies hoe dat moet, al doen mensen in boeken het voortdurend.

Ze leunde tegen het aanrecht en nam snel de post

door. ‘Over die maillot heb je me vanmorgen al de les gelezen, Mira.’

‘O.’ Meestal lag ze nog in bed als ik naar school ging, zodat ik pas commentaar op haar kleren kon leveren als ze uit haar werk thuiskwam. ‘Leuke nagellak dan.’ Haar nagels waren staalblauw. Ze had ze vast vandaag aan haar bureau zitten lakken.

Ze rolde met haar ogen. ‘Ben je kwaad omdat je bij Belle moest wachten? Ik had het stervensdruk, ik kon niet zomaar weg.’

‘Nee. Ik vind het leuk bij Belle.’ Ik vroeg me af of ze haar nagels voor, na, of tijdens haar stervensdrukke middag had gelakt.

‘Je had toch naar Sal kunnen gaan.’ Sal en zijn moeder Louisa wonen in het appartement beneden ons. Sal was vroeger mijn beste vriend.

‘Ik zei dat ik het leuk vind bij Belle.’

‘Ja, maar evengoed denk ik dat we een sleutel in de brandslang moeten verstoppen, voor als het weer gebeurt.’

Dus na het eten verstopten we onze reservesleutel in de tuit van de stoffige, opgerolde brandslang in het trapenhuis. De slang heeft overal barsten en is wel honderd jaar oud en mam zegt altijd dat als er echt brand komt we er niks aan zullen hebben en uit het raam in de tuin van de burens zullen moeten springen. Maar goed dat we op de eerste verdieping wonen.

Je vroeg of ik de sleutel wilde noemen. Als ik er ooit toe kom om de brief te schrijven, maar ik denk van niet, is dit het verhaal dat ik zou vertellen.